

Τρομώδες Παραλήρημα

Αντώνης Παπαγιάννης
Πνευμονολόγος

Θα ξεκινήσω με ένα ιστορικό ανέκδοτο. Πριν από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο ο Ιταλός φυσικός Ενρίκο Φέρμι μετανάστευσε στις Ηνωμένες Πολιτείες. Κατά την είσοδό του στη χώρα έπρεπε να απαντήσει στην διεξοδική 'ανάκριση' της Υπηρεσίας Μετανάστευσης, που μεταξύ των άλλων περιλάμβανε και την εξής ερώτηση: "Πιστεύετε στην ανατροπή της κυβέρνησης των ΗΠΑ με τη δύναμη ή με τη βία;" Ο Φέρμι, που δεν κατάλαβε ότι οι δυο λέξεις θεωρούνταν στην περίπτωση αυτή συνώνυμες, σκέφθηκε για λίγο και έπειτα απάντησε: "Με τη δύναμη".

Με τα σημερινά δεδομένα ο Φέρμι θα κινδύνευε να χαρακτηριστεί πάραυτα υποψήφιος ή δυνητικός τρομοκράτης. Όχι μόνο δεν θα του δίνανε άδεια εγκατάστασης στις ΗΠΑ, αλλά θα τον στέλνανε σηκωτό στη βάση του Γκουαντανάμο να κάνει παρέα με τους Αφγανούς αιχμαλώτους μέχρι να ομολογήσει τους συνενόχους του, καθώς και με ποιόν τρόπο λογάριαζε να χρησιμοποιήσει τη 'δύναμη' αυτή της ανατροπής. Αντίθετα, αν είχε την τύχη να συλληφθεί στην Ελλάδα, σίγουρα θα του έφτιαχναν ειδικό κελλί τριών δωματίων στον Κορυθαλλό, με τηλεφωνική γραμμή ISDN, τηλεσυνδιάσκεψη (για πολλές ταυτόχρονες συνεντεύξεις), 24ωρη πρόσβαση στο Διαδίκτυο και ψηφιακό καζανάκι στην τουαλέτα.

Μη τυχόν και χάσω την ευκαιρία, είπα κι εγώ να ασχοληθώ με την τρομοκρατία πριν περάσει πολύ ο καιρός και 'κρυσώσει' η είδηση και δεν αποτελεί πλέον εμπορικό μενού. "Με τί προσόντα;" θα με ρωτήσετε. "Χρειάζονται και τέτοια;" θα ρωτήσω με τη σειρά μου. "Δηλαδή όλοι αυτοί που ασχολούνται με το θέμα εδώ και τρεις μήνες έχουν κάνει κάποια ειδική εκπαίδευση και δεν το ξέρουμε;" Νάμαι λοιπόν κι εγώ —όχι τρομοκράτης, βρε αδερφέ, δεν είπαμε κι έτσι— **τρομογράφος**. Πρόκειται για ειδικότητα που εφευρέθηκε το τελευταίο τρίμηνο, μαζί με τον **τρομοπαρουσιαστή**, τον **τρομολόγο**, τον **τρομορεπόρτερ**, τον

τρομοσυνήγορο και άλλα συναφή επαγγέλματα.

Αλήθεια, μήπως όλη αυτή η ιστορία είναι ένα εφεύρημα για την καταπολέμηση της ανεργίας; Μια πρόχειρη αριθμητική λέει ότι έξη κανάλια (για να περιορισθούμε στα μεγάλα) επί τέσσερα άτομα σε κάθε δελτίο αποτελούν εικοσιτέσσερα άτομα που απασχολούνται με το ζήτημα επί καθημερινής βάσεως. Και επειδή δεν μπορούν τα ίδια άτομα να βρίσκονται ολημερίς στη ΓΑΔΑ, τον Κορυθαλλό, την Εισαγγελία Εφετών και το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, θέλουμε και 3-4 βάρδιες. Ιδού η απασχόληση που λέγαμε. Και όλα αυτά μόνο στην τηλεόραση, χωρίς να λογαριάσουμε τα έντυπα μέσα και το ραδιόφωνο. Ελπίζω ο προϋπολογισμός του ΟΑΕΔ να αντέχει τόσες δαπάνες.

Από την άλλη μεριά, μήπως η όλη υπόθεση εξυπηρετεί επικοινωνιακούς σκοπούς της εξουσίας; Επικοινωνία δεν θέλατε, κύριοι; Χορτάστε την. Συνεντεύξεις, δηλώσεις, ανακοινώσεις, δελτία τύπου, σχόλια, αναλύσεις σε βάθος, τόση επικοινωνία και ενημέρωση είχαμε να ζήσουμε από την εποχή που η Μονάδα Εντατικής Θεραπείας του Ωνασειού αποτελούσε το κέντρο της δημόσιας ζωής στη χώρα μας (σήμερα το κέντρο αιωρείται μεταξύ 'Ευαγγελισμού' —εξ ου και το ιατρικό ενδιαφέρον της υπόθεσης— και Κορυθαλλού).

Χωρίς να επιδιώκουμε ανεπίτρεπτες (και 'πολιτικά μη ορθές', κατά την έκφραση του συρμού) συγκρίσεις, τους τελευταίους μήνες η κατάσταση στα ΜΜΕ θυμίζει το ανέκδοτο που κυκλοφορούσε επί χούντας. Ένα ανδρόγυνο ανοίγει την TV ένα βράδυ στην ΕΡΤ και 'πέφτει' πάνω στον Παπαδόπουλο που έκανε μια από τις συχνές αγορεύσεις του. "Αχ φτάνει, δεν τον μπορώ πια, γύρνα στο άλλο κανάλι", λέει απεγνωσμένη η σύζυγος. Ο σύζυγος γυρίζει στην —μόνη εναλλακτική λύση— ΥΕΝΕΔ (πού τη θυμήθηκα;) και βρίσκεται μπροστά σ' ένα χωροφύλακα, που με αυστηρό ύφος λέει: "Γιατί δεν παρακολουθείτε την ομιλία του Παπαδόπουλου;" Σήμερα οι εναλλακτικές λύσεις είναι λίγο περισσότερες, η εξής μία (τρομάρα μας).

Στα πλαίσια της ‘τρομοκρατίας’ που ζούμε, θέλοντας και μη, το τελευταίο τρίμηνο, φαίνεται ότι λησμονούμε μια πραγματικότητα. Ορισμένοι τουλάχιστον από τους ανθρώπους που φιλοξενούνται αυτή τη στιγμή στον Κορυδαλλό (δαπάναις του ελληνικού δημοσίου, δηλ. όλων μας) είναι φονιάδες, ληστές και γενικά εγκληματίες. Αν, κατά τον George Orwell, η κατάργηση των λέξεων σιγά-σιγά καταργεί και τις έννοιες, με ανάλογο τρόπο η δημιουργία νέων λέξεων οδηγεί και σε νέες ιδέες και αντιλήψεις. Νομίζω λοιπόν ότι θα πρέπει να παραμερίσουμε τους νεόκοπους όρους και να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους. Η λέξη ‘τρομοκράτης’ εύκολα μεταφράζεται σε ‘κοινωνικό αγωνιστή’, ‘επαναστάτη’, ‘μαχητή της ελευθερίας’ (με άλλα λόγια, αν κάθεται από την άλλη μεριά του φράχτη, δεν θεωρείς τρομοκράτες τους Παλαιστίνιους, ενώ αν είσαι Ισραηλινός κάπως έτσι τους βλέπεις). Για να μη δημιουργούμε λοιπόν εσφαλμένες εντυπώσεις (ότι δηλ. όλοι αυτοί οι ‘αστέρες’ του Κορυδαλλού έκαναν κάποιου είδους κοινωνικό αγώνα), είναι ορθότερο να τους χαρακτηρίζουμε ως κοινούς εγκληματίες και να τους αντιμετωπίζουμε ανάλογα.

Προσωπικά δεν νομίζω ότι όσοι από τους κρατούμενους αυτούς έστρεψαν φονικά όπλα εναντίον ανθρώπων (ανεξάρτητα από την ιδιότητά τους) διαφέρουν σε κάτι από τον Πάσσαρη, τον Σορίν Ματέϊ ή τους Ντουφτ και Μπασενάουερ της δεκαετίας του ’60. Η ιστορία και τα κίνητρά τους θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο ψυχαναλυτικής (και πολιτικής) έρευνας, δεν επιτρέπεται όμως να οδηγούν σε διαφοροποίηση της νομικής τους μεταχείρισης. Αν αύριο εξεγερθούν οι ποινικοί κρατούμενοι όλων των φυλακών της χώρας και απαιτήσουν ίσα δικαιώματα με τους ‘τρομοκράτες’, ποιός θα μπορέσει να τους καταλογίσει άδικο; (Εκτός κι αν η ‘ειδική’ μεταχείριση και υψίστη ασφάλεια αποτελεί συμφωνημένο αντάλλαγμα για την ομαδική σύλληψη και φυλάκισή τους. Αυτό κι αν είναι παραλήρημα...)

Στο πνεύμα αυτό ακούσαμε (και καταρχήν συμφωνούμε) ότι δεν πρέπει οι εγκληματίες πράξεις των εν προκειμένω ατόμων να σπιλώσουν την αριστερά ως ιδεολογία, ιστορία κτλ. Καμμία αντίρρηση. Όμως ο ανθρώπινος εγκέφα-

λος είναι περίεργο όργανο: κάνει κάτι απρόσκλητους συνειρμούς που στο τέλος τους έχουν μεγάλη ερωτηματικά. Έτσι ο γράφων, ως ‘συνήγορος του διαβόλου’ και με κίνδυνο να χαρακτηριστεί ανεπίτρεπτα ‘ακραίος’, αναρωτιέται αν ο διαχωρισμός αυτός θα γινόταν με την ίδια σπουδή αν οι τρομοκράτες είχαν επιδείξει ή διακηρύξει δεξιά απόκλιση. Η υποψία του είναι ότι σε μια τέτοια περίπτωση θα είχαμε ήδη δει στημένες κρεμάλες στο Σύνταγμα (παραλήρημα και πάλι!).

Δυστυχώς όλες οι ιδεολογίες, ανεξαρτήτως αποχρώσεως, έχουν αυτό το ιστορικά διαπιστωμένο ιδίωμα: από τη στιγμή που αυτοανακηρύσσονται σε ‘μοναδικές’ και που δηλώνουν ότι “όποιος δεν είναι μαζί μας είναι εναντίον μας”, δίνουν εναντίονα για κινήγια μαγισσών (μακαρθισμός), πογκρόμ κατά των αντιφρονούντων, κοινωνικούς αποκλεισμούς, καταστολές των αντιθέτων απόψεων (Βουδαπέστη, Πράγα, Πλατεία Τιανανμέν) και δικτατορίες (κόκκινες και μαύρες), ακόμη και εγκληματικές ενέργειες που εξυπηρετούν αλλότρια (και συχνά όχι εμφανή) συμφέροντα.

Με το πρίσμα αυτό, ίσως μία είναι η απάντηση στο πρόβλημα της τρομοκρατίας, απ’ όπου κι αν αυτή προέρχεται: η άρνηση της συστράτευσης με όποιον με καλεί να μισήσω ή να αντιστρατευθώ βίαια τον άλλο, είτε αυτός λέγεται Σαντάμ Χουσεϊν είτε Γεώργιος Θάμνος (αγγλιστί George W. Bush). Αντίθετη άποψη; Ναι, σε κάθε περίπτωση. Προληπτική επίθεση και καταστροφή του αντιπάλου, είτε υλική είτε ηθική; Όχι, ευχαριστώ.

Σαν να μην έφταναν όλα αυτά, διάβασα πρόσφατα στο Διαδίκτυο (www.nar.edu) μια έκθεση που λέει ότι συνολικά 58 εκατομμύρια Αμερικανοί δεν έχουν ασφάλεια υγείας. Υπό το κράτος των εξελίξεων στο μέτωπο της Μέσης Ανατολής, υποθέτω ότι οι φιλοπάτριδες αυτοί θυσιάζουν εκούσια το στοιχειώδες δικαίωμά τους στην περίθαλψη προκειμένου να ‘μαρσάρει’ η Μεγάλη Αρμάδα για να πατάξει την τρομοκρατία ανά την υφήλιο. Ή, αντίθετα, ότι η ‘Υψηλή Πύλη’ της Ουάσιγκτον, ιεραρχώντας ορθά τις προτεραιότητές της, τους βάζει δεύτερους, μια και προηγούνται οι άρτον και φάρμακα μη έχοντες αλλά πετρέλαιον κατέχοντες πολίτες της Μεσοποταμίας. Τί σου κάνει αυτό το οινόπνευμα...